

γυαλοράκι τό, Ἀντίπαξ. Ἐρεικ. Κέρκ. Ὁθων. Παξ.
Ἐκ τῶν οὐσ. γυαλί καὶ ρακί.
Τὸ ποτήριον τῆς ρακῆς ἐνθ' ἄν. Συνών. ρακο-
γυάλι, ρακοπότηρο.

γυαλόροτσος ὁ, ἐνιαχ. γυαλ-λόροτσος Κύπρ.
Ἐκ τῶν οὐσ. γυαλί καὶ ρότσος.
Πέτρωμα γύψου, ἐκ τῆς στιλπνότητος τὴν ὁποίαν πα-
ρουσιάζει.

γυάλος ὁ, Νουμᾶς 200, 4 Π. Βλαστ., Ἀργώ, 116—Μ.
Φιλήντ., Θρῦλ., 75 γυάλ-λος Κάλυμν. γυάλος τό, Πελοπν.
(Ξηροκ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γυαλίζω.
1) Ἡρεμοῦσα ἐπιφάνεια ὕδατος, στίλβουσα ὡς ὕαλος
Νουμ. 200, 4 Π. Βλαστ., ἐνθ' ἄν. — Μ. Φιλήντ., ἐνθ' ἄν.:
Ὁ ἀστραφτερός γυάλος τοῦ ποταμοῦ, ποὺ ἦτονε γαληνός
καὶ ἀτάραχος Νουμᾶς, ἐνθ' ἄν. || Ποίημ.

Μ' Ἀνθή, γιατί μέσα 'ς τὸ γυάλο
τοῦ πηγαδιοῦ τ' ὁλόφωτο κοιτάξεις πρόσωπό σου;
Π. Βλαστ., ἐνθ' ἄν. β) Στίλβουσα ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια ἐ-
λαιοδόχων πηλίνων δοχείων Πελοπν. (Ξηροκ.): Τὸ πιθάρι
πρέπει νά 'χη τὸ γυάλος τοῦ ἀπὸ μέσα. 2) Εἶδος μικροῦ
ἰχθύος συγγενεύοντος πρὸς τὸν γύλλον Κάλυμν. Συνών.
γυαλίνα (εἰς λ. γυαλίνας 2).

γυαλοσκέπαστος ἐπίθ. Κ. Παλαμ., Τρισεύγ., 59.
Ἐκ τοῦ οὐσ. γυαλί καὶ τοῦ ἐπιθ. σκεπαστός.
Ἐξωστῶς κυρίως: Ὁ περικλειόμενος δι' ὕαλοπινάκων, ἐπὶ
ἐξώστου κυρίως: Ὁ τὸ σπῆτι τοῦ Πέτρου Φλώρη, γυαλο-
σκέπαστο Ἰμακωτό.

γυαλόστρατα ἡ, Θράκ.
Ἐκ τῶν οὐσ. γυαλί καὶ στράτα.
Λιθόστρωτος ὁδός, διὰ τὴν στιλπνότητά τὴν ὁποίαν ἀπο-
κτᾷ ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς διὰ τῆς συνεχοῦς τριβῆς.

γυαλοτρώγω ἐνιαχ. γυαλ-λοτρώω Κάρπ. (Ἐλυμπ.)
Ἐκ τοῦ οὐσ. γυαλί καὶ τοῦ ρ. τρώγω.
Βασκαίνω τινὰ διὰ τῶν γυαλῶν, τῶν ὀφθαλμῶν μου.
Συνών. βασκαίνω, βασκανίζω, ματιάζω,
φταρμίζω.

γυαλούδι τό, ἐνιαχ. γυαλούδ' Θάσ. Μακεδ. (Χαλκιδ.)
Σαμοθρ. γυαλ-λούδιν Κύπρ.
Ἐπικορ. τοῦ οὐσ. γυαλί διὰ τῆς παραγωγ. καταλ.
-οῦδι.

1) Μικρὸν θραῦσμα ὑαλίνου ἀντικειμένου Θάσ. Σαμοθρ.
2) Μικρὸν κάτοπτρον Κύπρ.: Ἄσμ.
Νά 'μουγ-γυαλ-λούδιν στρογγυλὸν 'ς τὴν πούγκαν τῆς
σαγιᾶς σου,
νά μ' ἔβκαλ-λες κάθε πονηρόν, νά θώρεις τὴν ὀσκιάν σου
(σαγιὰ = ἐπενδύτης, ὀσκιὰ = ὄψις). Συνών. γυαλάκι 2.
3) Μικρὰ φιᾶλη Μακεδ. (Χαλκιδ.) Συνών. γυαλάκι 4.

γυαλουδιά ἡ, ἐνιαχ. γυαλ-λουδιά Κύπρ.
Ἐκ τοῦ οὐσ. γυαλοῦδι.
Ἡ γαληνῶσα ἐπιφάνεια θαλάσσης ἢ λίμνης, ἐκ τῆς στιλ-
πνότητος τὴν ὁποίαν παρουσιάζει ἐνθ' ἄν.: Ἡ θάλασσα
σήμε-μερίς ἐγ' -γυαλ-λουδιά Κύπρ.

γυαλούπα ἡ, Ἀντικύθ. Κρήτ. Κύθηρ. Πελοπν. (Κάμ-
πος Λακων. Μάν.) γυαλόπα Ἀντικύθ. Κύθηρ.

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. γυαλί διὰ τῆς παραγωγ. καταλ.
-οῦπα.

1) Μεγάλα ὀμματοῦα, συνήθ. κατὰ πληθ. ἐνθ' ἄν.: Μοῦ
πρόβαλε, φίλε μου, μὲ τίς γυαλοῦπες τοῦ Κύθηρ. Συνών.
γυαλάρα. 2) Ὑάλινος ἐγχρωμος βόλος Κύθηρ. Συνών.
βολάκι 1, γκαζιά (Π), γυαλενάρι 1, γυαλε-
νί 1, γυαλένια (εἰς λ. γυαλένιος Β1), γυα-
λινέρι, καφούρι, μπάλα, μπίλια. 3) Θραῦ-
σμα ἐγχρώμου πηλίνου πινακίου Κύθηρ.

γυαλουπάκας ὁ, Κύθηρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γυαλοῦπας κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ
εἰς -άκας κατὰ σκωπτικὴν ἐννοιαν σχηματισθέντα:
γυαλάκας, γυναικάκας, δασκαλάκας,
ἐξυπνάκας, κορτάκας, ματάκας, παν-
τρεμενάκας, πουτανάκας, χαπάκας
κ.ά.

Ὁ φέρων μεγάλα καὶ παχέα δίοπτρα ἕνεκα ὑπερβολικῆς
μυωπίας.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γυαλουπάκας καὶ ὡς παρωνύμ. Κύ-
θηρ.

γυαλουπᾶς ὁ, Κύθηρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γυαλοῦπα.
Ὁ φέρων δίοπτρα. Συνών. γυαλάκας.

γυαλούρης ἐπίθ. Λέσβ. Μῆλ. Σέριφ. Χίος γυαλ-λούρης
Κύπρ. Κῶς Λειψ. Μεγίστ. Σύμ. κ.ά. γυαλ-λ^dούρης Ἀστυπ.
Κῶς Ρόδ. κ.ά. γυάλ-λουρος Κύπρ. γυαλ-λουρός Κάρπ. Κάσ.
γυαλ^dός Μ. Ἀσία (Κυδων.) Λέσβ. Θηλ. γυαλ-λούρισσα Με-
γίστ. Οὐδ. γυαλ-λούρικον Κύπρ. γυαλ-λούρικον Λυκ. (Λι-
βύσσ.) γυαλούρ^dκον Λῆμν. γυαλ-λούριν Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γυαλί καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦ-
ρης. Οἱ τύπ. γυάλ-λουρος καὶ γυαλ-λουρός κατὰ
μεταπλασμόν. Πβ. καὶ τύπ. γυαλοῦρος εἰς Σομ. Ὁ
τύπ. γυαλ^dός ἐκ τοῦ γυαλ^dός δι' ἀντιμεταθ. τῶν
συμφυρομένων λ καὶ ρ.

Α) Ἐπιθετ. 1) Ὁ ἔχων λάμποντας ὀφθαλμούς, χρώματος
ὑποκυάνου ἢ ὑποπρασίνου Κάρπ. Κάσ. Κύπρ. Λέσβ. Λῆμν.
Λυκ. (Λιβύσσ.) Μεγίστ. Μ. Ἀσία (Κυδων.) Χίος: Ὁ γιός ἐν'
γυαλ-λούρης Κύπρ. Τὸ μωρόν της ἐν' γυαλ-λούρικον αὐτόθ.
Τὰ μάτια του ἦταν τό 'ναν μαῦρον κι τ' ἄλλον γυαλ-λούρικον
Λυκ. (Λιβύσσ.) || Ἄσμ.

Τόσο τσαιρὸ τό 'ύρευγα τσαι 'έν ἡμβόρου νά 'βρω
τό 'να τ-του μ-μάτι γυαλ-λουρὸ τσαι τ' ἄλ-λο νά 'ναι
μαῦρο
Κάρπ.

Ἐδει μὲ βρύση 'ς τὴν Κυρκὰν μὲ δώδεκα καν-νοῦρες,
ποὺ πᾶσιν καὶ γεμῶν-νουν σιν μουζοῦρες καὶ γυαλ-λοῦρες
(μουζοῦρες = μελαγχριναί) Κύπρ. Συνών. ἀσπρὸ μάτης,
βερετόματος, γαλαζομάτης, γαλανομά-
της, γαλανός (Π Α2. β) Ἡ εὐειδὴς γυνὴ Λέσβ. 2) Ὁ
ἔχων ὀφθαλμούς ζωηρούς καὶ ἐξέχοντας ἐκ τῶν κογχῶν Κῶς
Σύμ. κ.ά.: Κακὰ γυαλ-λούρα ποὺ 'ναι εὐτή (κακὰ = πολὺ,
εὐτή = αὐτὴ δὲ) Κῶς. Συνών. γοῦρλομάτης.

Β) Οὐσ. 1) Ἐπὶ σύκων καὶ σταφυλῶν, ὅταν ἀρχίζουν νά
ὠριμάζουν, διὰ τὴν στιλπνότητά τὴν ὁποίαν ἀποκτοῦν Μῆλ.
Σέριφ.: Πᾶ 'νά πνίξωμε κᾶνα γυαλούρη (νά πνίξωμε = νά

φάγωμεν) Σέριφ. β) Θηλ., είδος χυμώδους άλλ' άγλύκου σταφυλής Άστυπ. Ρόδ. Συνών. *νερ ο σταφυλο*. 2) Είδος φυτού του άγρου με άνθη χρώματος ζωηρώς κιτρίνου Κώς. Συνών. *μάης*. 3) Ούδ., είδος μήλων Κύπρ.

Η λ. και ως έπων. υπό τους τύπ. *Γυαλ-λούρης* Κάρι., *Γυάλ-λουρος* Κύπρ., ως έν. κύρ. υπό τους τύπ. *Γυαλ-λούρης*, *Γυαλ-λούρα* Κύπρ. και ως τοπων. υπό τους τύπ. *Γυαλ-λούρης* Ρόδ., *Τού Γυαλούρη* ο Κάβος 'Ηράκλ.

γυαλουρίζω Κρήτ. (Βιάνν. Σφακ.) *γυαλ-λουρίζω* Κύπρ. Κώς Ρόδ. Σύμ. κ.ά.

Έκ του έπιθ. *γυαλούρης*.

1) Γρυλλώνω, διανοίγω τους όφθαλμούς έκ θαυμασμού, χαρής ή άγανακτήσεως Κρήτ. (Βιάνν. Σφακ.) Κύπρ. Κώς: *'Εγγαλούρις* ή *θιγά*, άμα τση φέρανε τό κοριάς Βιάνν. *Είδα γυαλ-λουρίζει τ' άμ-μάδια του*; Κύπρ. Συνών. *γρυλλώνω*. 2) Διανοίγω τους όφθαλμούς διά νά έκφοβίσω τινά Κύπρ.: *Αν του γυαλ-λουρίσω, έν' νά τον κάμω νά μέν ήξέρη μήτε ποϋ νά πάη μήτε ποϋ νά 'ρη* Κύπρ. *Μην δοϋ γυαλ-λουρίζ-ξης του παιδιξιου τδαι φουάται* Κώς. 3) Λάμπω, άκτινοβολώ Ρόδ. Σύμ.: *Γυαλ-λουρίζουν τά μ-μάτια του κάτ-τη* Ρόδ. 4) Μεταφ., φαίνομαι κάπως ώραϊος, επί γυναικών κυρίως Κρήτ. (Σφακ.): *Γυαλουρίζ' ή κοπελιά του Μανόλη*. Διά τήν σημ. πβ. *γυαλίξω* 3.

γυαλουρίς έπιθ. ένιαχ. Ούδ. *γυαλ-λουρι* Κύπρ. (Καλοπαναγιώτ. κ.ά.)

Έκ του έπιθ. *γυαλούρης* διά τής παραγωγ. καταλ. -ίς, χρώματος δηλωτικής.

Ο έχων χρώμα ύποπράσινον ένθ' άν.: *Γυαλ-λουριν* γρεμ-μύδιν Κύπρ. (Καλοπαναγιώτ.)

γυαλουρόγατιος ό, ένιαχ. *γυαλ-λουρόκατ-ίος* Κύπρ.

Έκ του έπιθ. *γυαλούρης* και του ούς. *γάττος*, παρὰ τό όπ. και *κάττος*.

Ο έχων όφθαλμούς ύποπράσινους, όμοιάζοντας κατά τό χρώμα πρὸς όφθαλμούς γάττου. Συνών. βλ. εις λ. *γυαλούρης* 1.

γυαλουρόζωνος έπιθ. ένιαχ. *γυαλ-λουροζωνου* Κύπρ.

Έκ των έπιθ. *γυαλούρης* και *ζωνός*.

Έπί αϊγών και τράγων, ό έχων ύποπράσινους όφθαλμούς και τρίχωμα λευκόν με μαύρην λωρίδα περι τήν όσφυν ως ζώνην.

γυαλουρομάτης έπιθ. ένιαχ. *γυαλ-λουρομ-μάτης* Κώς Μεγίστ. κ.ά. *γυαλ'λουμάτ'ς* Μ. 'Ασία (Κυδων.) *γυαλ-λουρόμ-ματος* Κύπρ. (Γερμασ. Καλοπαναγιώτ. κ.ά.)

Έκ του έπιθ. *γυαλούρης* και του ούς. *μάτι*.

1) Ο έχων λάμποντας όφθαλμούς χρώματος γαλαου ή ύποπράσινου Κύπρ. Μεγίστ. Μ. 'Ασία (Κυδων.) Συνών. *γυαλούρης* 1. 2) Ο έχων τους βολβούς των όφθαλμών έξέχοντας Κώς. Συνών. *γυαλούρης* 2.

γυαλουροϋ ή, ένιαχ. *γυαλ-λουροϋ* Κύπρ.

Έκ του θηλ. *γυαλούρα* του έπιθ. *γυαλούρης* κατά τύπ. ύποκορ. Διά τον σχηματισμόν βλ. Σ. Μενάρδ., 'Αθηνά 6 (1894), 150.

Η γυνή ή έχουσα λάμποντας ύποπράσινους όφθαλμούς ένθ' άν.: *Δσμ.

'Αγία Χρυσολογάτισ-σα, ποϋ 'σαι καρτσίν τής Φούτης,

έβλεπέ μου τήν γυαλ-λουροϋν, ποϋ πέφτει μοναδή της Κύπρ.

γυαλουρούδι τό, ένιαχ. *γυαλ-λουρούδιν* Κύπρ. *γυαλ-λουρούιν* Κύπρ. (Καλοπαναγιώτ. Μουτουλ. Πεδουλ. κ.ά.)

Έκ του ούς. *γυαλούρης*, τό όπ. έκ του έπιθ. *γυαλούρης*, και τής ύποκορ. καταλ. -οϋδι.

Παίς έχων λάμποντας όφθαλμούς, χρώματος όμοίου πρὸς τό των όφθαλμών γαλῆς ένθ' άν.

γυαλούφα ή, ένιαχ. *γυαλ-λούφα* Κύπρ.

Πιθαν. έκ του 'Ελληνιστ. ούς. *υαλώπις*.

Πέτρωμα περιέχον τεμάχια γύψου και παρουσιάζον έκ τούτου όφιν υαλώδη. Συνών. *γυαλερός* 2, *γυαλόροτσος*.

γυαλοφεγγίτης ό, ένιαχ. *γυαλουφιγγίτης* Θράκ. (Τζετ.) Προπ. ('Αρτάκ. Πάνορμ.) Πληθ. *γυαλουφιγγίτα* Θράκ. (Τζετ.)

Έκ του Βυζαντ. *υαλοφεγγίτης*.

1) Ο επί τής στέγης των οικιών υαλωτός φεγγίτης Προπ. ('Αρτάκ. Πάνορμ.) 2) Κατά πληθ., οί έκ των ένωτίων των γυναικών κρεμάμενοι μικροί αδάμαντες ή υαλοκρύσταλλοι, έκ τής λάμψεως τήν όποιαν έκπέμπουν Θράκ. (Τζετ.) κ.ά. || *Δσμ.

Νά πάρη χτένι και γυαλί, νά πάρη συρματένια σκουλαρικάκια τρίκλωνα με τίς γυαλοφεγγίτοι και σκαρλατένια κουμπατιά νά στειλ' τήν άρρ'βουριά του (σκαρλατένια = κόκκινα, κουμπατιά = ύποδήματα) Τζετ.

γυαλοφέγγω ένιαχ. *γυαλοφέγγου* Λέσβ. ('Αγιάς. κ.ά.)

Έκ του ούς. *γυαλί* και του ρ. *φέγω*.

Έκπέμπω φώς, λάμπω ένθ' άν.: *'Ηταν παρώρας πλιά, τ' άστρα γυαλοφέγγαν 'ς τον οϋρανό 'Αγιάς. Μό' τά φανάρια 'ς τά τιρσέκια γυαλοφέγγαν, θάρ'γης γιά παρ'γουριά* (τιρσέκι = γωνία δρόμου) αυτόθ. *Σά 'νείρατου γυαλονφέτ'ς* 'ς του *μυαλό μ' Λέσβ.*

γυαλόφυλλος έπιθ. Κ. Παλαμ., Γράμματ., 2.180.

Έκ των ούς. *γυαλί* και *φύλλο*.

Ο έχων στιλπνά φύλλα: Ποίημα.

"Οξω βροχή ξεστάλαξε 'ς τά χνουδωτά χωράφια και 'ς τίς γυαλόφυλλες βραγιές...

γυαλοχαρτάρισμα τό, 'Αθην. *γυαλ-λοχαρτάρισμα* Κάλυμν. Νίσυρ. *γυαλ-λ^d οχαρτάρισμα* Λέρ. κ.ά.

Έκ του ρ. *γυαλοχαρτάρω*.

Η λείανσις ξυλίνου, δερματίνου ή μεταλλικού άντικειμένου δι' υαλοχάρτου ένθ' άν.: *Τό επιπλο θέλει γυαλοχαρτάρισμα έλαφρο και λοϋστρο* 'Αθην.

γυαλοχαρτάρω 'Αθην. *γυαλονχαρτάρου* Στερελλ. (Αίτωλ. 'Ακαρναν. Μύτικ. Σπάρτ. κ.ά.) *γυαλ-λοχαρτάρω* Κάλυμν. Νίσυρ. *γυαλ-λ^d οχαρτάρω* Λέρ. κ.ά.

Έκ του ούς. *γυαλόχαρτο* και τής παραγωγ. καταλ. -άρω.

Λειάνω, καθιστώ όμαλήν δι' υαλοχάρτου τραχειάν επιφάνειαν ξύλου, δέρματος, μετάλλου κ.ά. ένθ' άν.: *Πρέπει νά τό γυαλοχαρτάρουμε πρώτα και ύστερα νά τό λουστράρουμε τό επιπλο* 'Αθην. *Τά γυαλονχαρτάρου τά παπούτσια*